

Flandra ESPERANTISTO

TIJDSCHRIFT VOOR ESPERANTO - ONDERWIJS EN - PROPAGANDA

Dertiende jaargang
NUMMER 1 (131)
M E I 1945

Redactie & Administratie :

FLANDRA ESPERANTO - INSTITUTO v.z.w.
Pieter van Humbeekstraat 3, Brussel-West
Postrekening 3268.51 van F.E.I.

Prijs per nummer : 5 fr.
Abonnementsprijs : tot
einde 1945 : 36 Fr.

F. E. Verschijnt weer ! Na vier Jaar Onderdrukking

Bij het uitbreken van dezen verschrikkelijksten aller oorlogen, schreef wij in Flandra Esperantisto :

«Laat ons de handen in elkaar slaan en schouder aan schouder de duisternis ingaan. Allen tezamen moeten we onze Groene Ster verdedigen, ze bewaren en ze verpijpen opdat, eens weergekeerd in het licht, wij ze vol trots zouden kunnen toonen, noog opgeheven in onze uitgestrekte handen, in het geschitter van den komenden nieuwen vrede met den uitroep : ziehier Esperanto ! Wij hebben het nog !»

Sindsdien zijn vier vreeselijke jaren voorbijgegaan. De storm heeft over onze streken uitgeraasd. De lang-betrachtte vrede is nakend.

En we hebben woord gehouden. De berichten uit binnen- en buitenland zijn meer dan bemoedigend. Overal is er een geweldige belangstelling voor ons schoon ideaal.

Esperanto herleeft ! En hier zijn we met ons nieuw blad, we zij fier over onze herboren Flandra Esperantisto.

We hebben ons Esperanto nog. Ongelukkiglijk zijn onze middelen nog begrensd. We willen nog meer en beter, veel meer en veel beter. We hebben grootsche plannen en met de aankomende nieuwe tijden van vrede en heropbloei, en met de hulp van onze leden en onze lezers zullen we die plannen ook verwezenlijken.

Flandra Esperantisto moet, en zal ook, HET leidinggevend Esperanto-informatieblad worden voor het Vlaamsch taalgebied.

Voorloopig moeten we ons beperken tot een maandblad van beperkten omvang, doch we hopen later om de veertien dagen te verschijnen met de mogelijkheid er nog later gebeurlijk een weekblad van te maken. De tegenwoordige vier biadzijden zullen aan tot het dubbel uitgebreid worden.

Ook de inhoud zal nog wijzigingen ondergaan. Zoodra het tijdelijk taalverbod opgeheven wordt zal een ruim gedeelte voorbehouden worden voor artikelen in onze geliefde Esperanto-taal.

Korte verhalen, nieuwsjes uit de vier windstreken, wetenswaardigheden over de beweging en kruimige artikelen van vooraanstaande Esperantisten zullen van Flandra Esperantisto een tijdspiegel maken van het Esperanto-leven binnen en buiten onze grenzen.

Aan onze lezers vragen we slechts dat ze ons in ons streven zullen bijstaan.

Werk lezers en abonneuten, en werk mee aan ons blad dat ook uw blad is.

U kunt op ons rekenen. Wij rekenen op U.

De Redactie.

ONZE ACTIE TIJDENS DE BEZETTING

Wij bleven niet passief !

Voorjaar 1940. Pinksteren staat voor de deur. De zenuwoorlog bereikt zijn hoogtepunt. Onheilspellende geruchten komen steeds jachtiger aanzetten. De Vlaamsche Esperantisten echter hebben besloten te congresseren. De traditie getrouw zullen ze op de Pinksterdagen voor de 11^e maal in een groote algemeene jaarvergadering bijeenkomen. Met koortsige haast worden de laatste schikkingen getroffen. Van overal in het Vlaamsche land hebben belangstellenden zich aangemeld. Het succes schijnt verzekerd... Maar op den vooravond breekt het wapengeweld boven Vlaanderen los ! Dit betekent voor de beweging die ons oneindig duurzaam is, waarvoor we het beste van onszelf veil hebben, het begin van een aantal sombere jaren. Onder den domper zouden we komen, noodgedwongen, maar ons de armen kruisen — nooit !

Als een lawine is het wapengeweld over ons heengespoeld. Alles ligt ontredderd; geen spoorverkeer, geen postverbinding. Tastend, met noodmiddelen behelpend, zoeken we naar een eerste contact met onze medestrijders. Van over de grenzen, van uit Nederland bereiken ons dra verheugende geruchten: de Esperanto-organisaties zouden, er reeds hun bedrijvigheid hervat hebben ! Het lijkt ongelooflijk: genoegzaam immers is gebleken dat de Nazi's aan Esperanto meer dan één broertje dood hebben ! Weldra echter krijgen we « La Praktiko », « Juna Vivo », « Nederlanda Esperantisto » en andere oudgekenden

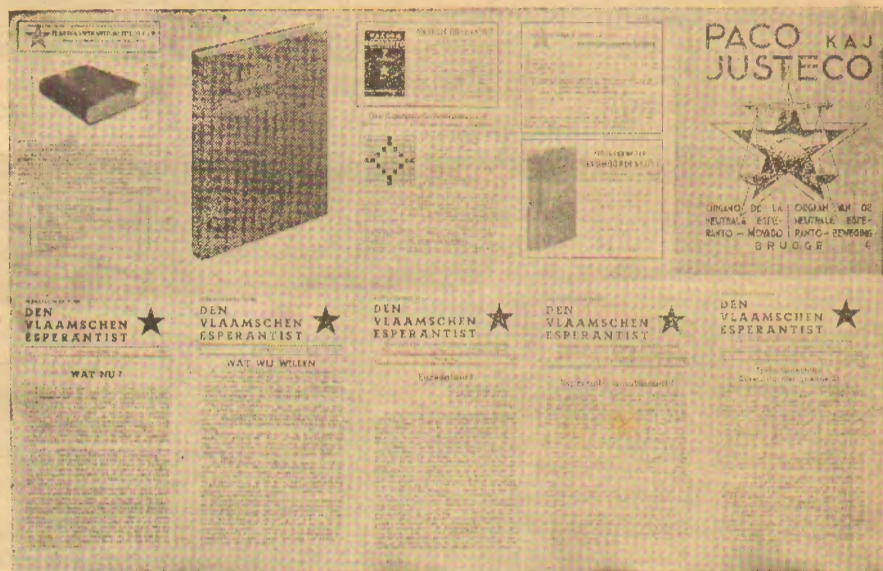
toegestuurd ! Onze noorderburen geven terug hun Esperantobladen uit, en vragen ons : « wat doen jullie ? » !

Op 15 Juli vervullen we op de Oberfeldkommandantur te Brussel de noodzakelijke formaliteiten om ons blad terug uit te geven. Op 8 October wordt ons eindelijk « mitgeteilt dass ein Bedürfnis nicht vorliegt »... Het wordt ons duidelijk dat de bezetter hier een andere politiek volgt dan in Nederland, en we begrijpen meteen dat we ook andere wegen opmoeten. Het bestuur immers is vast besloten niet werkeloos te blijven, maar hoe dan ook de leden onder stoom te houden tot betere tijden aanbreken.

(Vervolg op blz. 4.)

Statistiek van den Boekenverkoop 1939-1944.

Onze illegale uitgaven uit den bezettingstijd.

Woorden

Door Dr. T. Ken

Ik houd niet van vele woorden: zij lokken wellicht en zij bedwelmen, maar klinken zij niet hol en eindigen zij niet dor ?

Moeizaam kan ik overigens het zwijgen afwennen, want vijf jaar werd de mond gesnoerd... En langzaam kroop dit lustrum, pijnlijk en zwaar; ontberingen en lijden en smarten en dood zaaide het als de boer graan. Ons landeke ontsprong dan, nagenoeg geheel, de grootste onheilen, dank zij de snelle bevrijding. Maar ach ! Nederland, het groene Nederland... mocht Monty U gezwind verlossen !

Ik richt me tot U, de eerste maal sedert Mei 1940, en mijn taal is geen mom, zij is mijn hart en mijn ziel ontveld. Maar zal ik op 't oogeblik meer dan de gevoelens verwoorden die mij afwisselend gebeurden en even lichtten op het grauwe fond van mijn geheugen ?

En mijn woord is bewondering voor de Geallieerde Legers die door Europa bliksemen en ons vrijheid en Esperanto doen wedervinden !

En mijn woord is treurigheid over den vriend dien de beproeving heeft neergehaald en om de puinen die hulpeloos staan !

En mijn woord is fierheid op hem die offerde voor ons ideaal en genadelooze wering van hem die heulde met het regime dat Esperanto fnuikte daar het menselijkheid heette !

En mijn woord is aandoening wanneer ik weer Esperanto prevel, Zamenhof's drama opnieuw beleef en zijn vredeskreet in 't oorlogsgelulder niet meer hoor !

En mijn woord is bepeinzing als ik in ons schamel verleden schouw, de vijfjarige kloof meet en de waardige toekomst plan !

Ja, mijn woord is voornaam wanneer ik het bekrompene van onze actie van voorheen besef en hare glorieuze gestalte van morgen rijzen zie !

Eens zal mijn woord tot daad gedijen... neen, het is tot daad gedijd, want de tijd die komt is mijn tijd en zegt vereende kracht en diepen ernst, verwerkelijkte droom !

De tijd die komt is mijne tijd : wat ik wil wordt hij ; maar blijft hij sleur en slenter, onvruchtbaarheid, is hij onwaardig, blijft hij wat hij was, dan heb ik het pleit verloren, dan draag ik schuld — hopeloos !

Een zaak van den vrede is Esperanto voorzeker : men draagt het niet uit als zeeën bloed en leven stollen ginds... maar straks luwt de storm, straks, wanneer gij dit leest, daar tiert de vreugde al en wordt het wapen stom !

Die deze woorden spreekt en U ziet is niet één die staat ijlend en alleen: hoort gij dan niet den galm van eigene stem ? Ik ben, gij zijt de Esperantist die aan Esperanto doet, die vond den weg, aan den arbeid toog, ter zekere zege !

Dr. T. KEN.

DE « BIG THREE » EN ESPERANTO.

Uit de Engelsche krant « Daily Herald » van 31 Oktober 11.1.1945 verveeren we volgende uiterst belangrijke mededeeling verschenen in een bericht dat onder den titel « Second Language » werd gepubliceerd : « We asked him (bedoeld wordt Stalin, n.v.d.r. F.E.) if he spoke English, and of all things he said : « No, Esperanto ». Verder « When the formal introduction of Mr. Churchill to Stalin took place, Stalin's first words were adressed to the Premier in Esperanto ». We vertalen: We stelden hem (aan Stalin) de vraag of hij Engelsch sprak, voor alle antwoord zei hij : Neen, Esperanto. Bij de officieele voorstelling van M. Churchill aan Stalin, waren Stalin's eerste woorden in Esperanto tot den Premier gericht.

In den treure herhalen we dat het vraagstuk der internationale taal zich stelt, en zich in de toekomst met meer aandrang dan ooit zal opdringen. Dat Esperanto de ideale oplossing is voor dit probleem wordt nu klaarblijkelijk ook de staatshoofden duidelijk !

ESPERANTO VERBODEN.

Tot op heden is het in België nog steeds verboden om brieven of postkaarten in Esperanto met den post te verzenden.

De heer Goldschmidt, de sekretaris van B.E.A. en van I.E.I., schrijft ons dat, volgens zijn weten, België het eenige land in de wereld is, buiten de door den vijand bezette gebieden, waar Esperanto nog verboden is.

Waarom ?

OBSERVOJ

SUB SIGNO DE LA BLANK STELO.

Okazis en la memorinda jaro 1944-a, dum la lastaj tagoj de septembro. Sur la balkono de tramveturilo troviĝis tri prototipaj specimenoj de la «swing»-generacio. Sur la brustoj de l' bruema, memfida trio du viroj, unu fraŭlino - sidas blanka stelo: atesto pri l' scio de la Ŝekspira lingvo. Supreniris usona soldato en orientiĝa embaraso al kiu la steloj impresas savile.

«Ĉu vi bonvolas diri al mi, kie mi devas malsupreniri por kapti la tramon x?»

La alparolito gapis stulte, videble streĉis supermezure sian komprenkapablon, sed same videble fiaskis en tiu laŭdinda entrepreno. La petanto ripetis sian demandon al la dua stelportanto.

Post momenta cerbumado, tiu balbute respondis: «Por atingi la stacidomon vi devas veturi en kontraŭa direkto!»

Kolereta la soldato sin turnis al sia lasta savilo: «Kion signifas tiu idiotaĵo, fraŭlino, tiuj sinjoroj portas la blankan stelon, sed ne komprenas min?!»

Okulvideble la ĉarmulino sin sentis flatita, kaj respondis franelingve: «Mi sincere bedaŭras, sinjoro, sed por hodiaŭvespere mi jam konsentis pri rendevuo!»

Konkludo: al problemego ne helpas solveto.

Pik.

IT'S A LONG WAY...

Na twintig jaar bestaan is eindelijk een leerboek voor franschtaligen verschenen van Ogden's taalproduct, het «British American Scientific Industrial Commercial» ofte Basic, een sterk vereenvoudigd, geknot Engelsch. Dienaangaande is het niet van belang ontbloot er aan te herinneren dat het eerste Esperantoleerboek voor franschtaligen het licht zag enkele maanden slechts na het verschijnen van de taal van Dr. Zamenhof.

Toen Esperanto twintig jaar bestond, dus even oud was als Basic nu, waren reeds 54, zegge vier-en-vijftig, leerboeken voor franschtaligen van de pers gekomen waarvan de gezamenlijke oplaag in de honderdduizenden liep! Zulks belet Louis Quievreux niet, in het voorwoord van zijn leerboek, Basic als de internationale taal der toekomst voor te stellen, en te verklaren... dat Esperanto een fiasco werd (letterlijk: «a fait faillite»).

Nou, van fiasco's gesproken...

ESPERANTO NOODZAKELIJK?

In de «Daily Sketch» vertelt Kolonel R. Howan, hoofd van een belangrijk departement in den Staf van het Amerikaansch Leger de volgende gemakkelijke anekdote:

«Ik ontmoette bij toeval een Franschen generaal, een ouden bekende uit den tijd der vorige bezetting van Duitschland. De generaal sprak al net zoo slecht Engelsch als ik Fransch. Om ons te verstaan hebben we dan tenslotte maar... Duitsch gesproken.»

ESPERANTO IN DE B.B.C.

Op 15 December, bij gelegenheid van Zamenhofdag, werd door de B.B.C. een uitzending in Esperanto verzorgd. Esperanto dat in nagenoeg al de zenders burgerrecht verwierf wist ook hier een succes van belang te boeken. Het woord succes is geenszins overdreven als we het spreekwoordigelijk traditionalisme, dat de officieele instellingen in Engeland kenmerkt, niet uit het oog verliezen.

Esperanto? n'en déplaie aan Louis Quievreux: «un failli qui se porte bien», ook in Engeland!

1.000.000 ESPERANTISTEN?

Het engelsche tijdschrift «The Journal of Education» vindt het aantal Esperantisten niet groot genoeg, al schrijft het zelf dat Esperanto door meer dan een miljoen menschen van alle nationaliteiten gesproken en geschreven wordt («Esperanto is written and spoken by more than a million people of all nationalities») en besluit overhaast tot een «lamentable failure». Een miljoen Esperantisten — als we het getal aanvaardden door dit onze zaak niet genegen blad vooropgesteld — kan, oppervlakkig beschouwd, wel gering lijken in verhouding tot een wereldbevolking van 1.850 miljoen. Maar, onafgezien van een gestadige aangroei van beoefenaars, vloeit daaruit toch voort dat elk Esperantist relaties kan aanknoopen met 999.999 personen verspreid over de geheele aarde. En zulks is toch niet te versmaden. Temeer als we bedenken dat de Esperantisten internationale betrekkingen wenschen, ja enkel om tot dit doel te komen zich een inspanning getroosten. Neen, nader beschouwd is Esperanto, naar de eigen gegevens van het geringschattend «Journal of Education» geen «lamentable failure»!

NIET ALLE TEGENSTREVERS

van Esperanto zijn echter zoo subjectief in hun oordeel. Zoo R. J. G. Dutton die een soort internationaal kortschrift voorstaat, en in zijn onlangs verschenen werk «Speed-words» toegeeft dat Esperanto het grootste succes heeft en aan al de eischen voldoet waaraan een internationale taal moet beantwoorden («Esperanto has the greatest vogue and answers all the requirements of an I.L.») maar zich ergert aan de apathie welke volgens hem zijn eigen volk in deze aan den dag legt, en, ongeduldig, naar andere middelen zoekt...

Zoo ook H. W. Harrison in zijn boek «Exit Babel» waarin hij alle mogelijke middelen onder t oog neemt — massale volksverhuizingen inbegrepen! — en tenslotte van Esperanto getuigt dat het aanzien wordt als de meest waardige candidaat («Esperanto is acknowledged to be the most worthy candidate»).

NOG EEN STEM UIT ENGELAND

«Klaarheid en eenvoud zijn de verdiensten van Esperanto, en het is de meest succesvolle van alle kunsttalen» (Esperanto has the merits of clarity and simplicity, and has been the most successful of all the artificial languages) getuigt J.M. Clark in zijn boek «Our Language». Hij betwijfelt echter, of Esperanto dezen oorlog zal overleven. Ook in 1918 heeft het Esperanto niet aan ongeluksprofeten ontbroken...

«FLANDRA KATOLIKO»

Het Esperanto-leven ontwaakt alom, niet het laatst in Vlaandeën! Met vreugde begroeten we «Flandra Katoliko», het orgaan van het «Katholiek Vlaamsch Esperanto-Verbond», dat, vanaf Januari l.l. terug is verschenen! Uit den inhoud van het Januari/Februari-nummer vernemen we, dat de gewezen redacteur E. H. Canisius van Hoogstraten nog in 't buitenland vertoeft en dientengevolge F.K. nog geen groote vlucht kan nemen. Ook dat kapitein van Geel, een der ijverigste bestuursleden van het Verbond, in Mei 1944 te Bonheiden tragisch om het leven kwam. Moge het K.V.E.V. zoo vlug mogelijk zijn vroegere bloei herwinnen en nog vele lauweren oogsten op zijn speciaal terrein, onze gemeenschappelijke zaak ten bate!

IN ONS VOLGEND NUMMER:

ONZE LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP.

Duizend frank prijzen!

Basic - English

WAT HET IS EN WAT HET BEOOGT.

Gedurende de Duitse bezetting reeds, vernamen we langs de B.B.C., dat Basic herboren was. We zeggen herboren, omdat Basic voor ons een oude bekende was, die we reeds lang dood en begraven wisten nevens Volapük, Ido, Novial, Nulango en zooveel andere misbaksels.

Maar Basic verrees, officieel gesteund door de Engelsche regering en naar het schijnt aangemoedigd door de U.S.A. De propaganda werd op groote schaal ingezet, subsidiën werden gestemd en zelfs de diplomatieke zendingen werden belast de nieuwe hulptaal overal te steunen en te verspreiden.

Een tijdlang hebben we geen stelling genomen. Als overtuigd Esperantist is het ons minder te doen om Esperanto zelf, als wel om een degelijke internationale hulptaal ingang te doen vinden. Hadden we ons vergist in Basic? Hadden we trots alles Esperanto overschat?

Op het oogenblik kunnen we nu gerust ontkenend op deze vragen antwoorden. Basic is oneindig minderwaardig dan Esperanto. En met ons oordeel staan we niet alleen.

Basic Engelsch is een vereenvoudigd Engelsch, met een fundamenteele woordenschat van 850 woorden. Daarmee kan men theoretisch alle gedachten uitdrukken.

In werkelijkheid krijgt men een primitief taaltje dat zelfs een Hottentot zou doen blozen. De 18 werkwoorden, verplichten den Basic-gebruiker tot lange, onhandige omschrijvingen, zeer tijdrovend in de geschreven taal en een onoverkomelijke handicap in de gesproken taal, zoodat een gewoon vlot gesprek over kleine alledaagschheden tot de onmogelijkheden behoort.

Natuurlijk is het er om te doen om via Basic, stilaan de Engelsche taal op groote schaal te verspreiden...

Maar zelfs daarvoor deugt Basic niet, want het is een bewezen feit dat men gemakkelijker ineens Engelsch leert, dan langs Basic om.

Maar niettegenstaande dat alles, blijft het probleem Basic-Esperanto bestaan. Het wordt te ernstig gesteund om het met één handomdraai uit den weg te ruimen.

Maar, van één zaak zijn wij overtuigd:

Esperanto zal zegeprelen!

Intusschen heeft Basic bewezen dat het vraagstuk der internationale taal ook in officieele middens wordt gesteld.

En dat moeten wij, Esperantisten, benutten.

Onze Esp. - Puzzle

In elk nummer publiceeren we een oorspronkelijk en degelijk samengesteld Esperanto-puzzle. Wie regelmatig naar de oplossing vorsch, zal niet alleen aangename en leerrijke oogenblikken beleven, maar ook mooie prijzen wegkopen.

Wie de goede oplossingen instuurt van zes puzzles, krijgt een mooi Esperanto-boek ten geschenke. De oplossingen dienen onder aparten omslag en als brief gefrankeerd aan de Redactie van **Flandra Esperantisto** gezonden, met op de adreszijde de vermelding: Esperanto-puzzles. De namen der prijswinnaars en de titels der geschenkbouken worden gepubliceerd.

PUZZLE NUMMER 1.

(Oplossingen dienen ingezonden vóór 31 Mei e.k.).

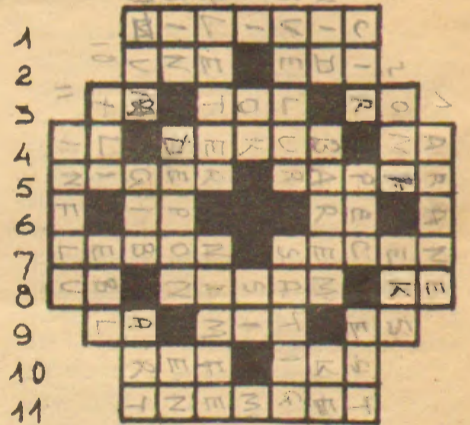
Horizontaal:

- dier met acht pooten. (R)
- onbepaald voornaamw. - voorvoegsel.
- poetsmiddel (R) - deel (R) - bestaan (R).
- achtervoegsel - loonregeling (R) voegwoord.
- soort stof (R) - voldoende te eten geven (R)
- telwoord - persoonl. voorn.
- geschrift (R) - waterplant (R)
- achtervoegsel - in bewaring geven (R) - voorzetsel.
- een dof en aanhoudend geluid voortbrengen (R) - lichamelijke misvorming (R) - verfijnd werk van menschenhand (R).
- persoonlijk voornaamw. - achtervoegsel.
- op iets of iemand inwerken (R)

Verticaal:

- op een hooger geestelijk of zedelijk peil brengen (R).
- voorstelling van iets in den geest (R) - den tijd lang vinden (R).
- metaal (R) - het lot laten beslissen, bij een verdeling bv. (R) - persoonlijk voornaamw.
- achtervoegsel - samengebonden bloemen (R) - persoonlijk voornaamw.
- weer bruikbaar maken (R) - lid van een regeerend vostenhuis (R).
- achtervoegsel - zijn leven oprecht schikkend naar de voorschriften van den godsdienst (R)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

- niet kunnen gemist worden (R) - iemand van adel (R).
- voorvoegsel - ingewikkeld werktuig (R) - vlottend verkeersteecken (R)
- voegwoord - bang zijn (R) - voorzetsel.
- soort schaats (R) - metaal (R)
- deel van een huis (R).

Algemeene opmerkingen:

- (R) beteekent: de grammaticale uitgangen A.E.I.O. zijn weggelaten. De te zoeken woorden zijn daarom niet noodzakelijk zuivere stamwoorden, ze kunnen ook samengesteld of afgeleid zijn.
- «ù» mag in een kruisend woord ook voor «u» gelden. (Dit alleen in een cross!)
- Alle gebruikte stamwoorden staan opgegeven in **Plana Vortaro** of in het **Woordenboek door Van Straaten**.

IEL-ĈEFDELIGITO

IEL meldt ons uit Londen, dat S-ano Van Den Bosch, weer de functie van ĉefdeligito voor IEL in België waarneemt.

De Esperantisten die in de Internacia Esperanto Ligo wenschen opgenomen te worden, kunnen zich van nu reeds melden. De bijdragen zijn als volgt vastgesteld: M.J. 35 fr., M.A. 70 fr.

Voor alle verdere inlichtingen enz. S-ano G. Van Den Bosch, Oostenstraat 26, Antwerpen.

VAN HIER EN ELDERS

BRUSSEL. — In de hoofdstad bestaat voor het oogenblik belangstelling voor onze zaak bij een twintigtal Vlaamsche Esperantisten. N.E.L.E. heeft echter tot op heden haar regelmatige vergaderingen nog niet hernomen. Belangstellenden kunnen zich reeds melden bij S-ano E. Cortvriendt, P. van Humbekstraat 3.

In December 11, werd door de verschillende Esperantistenverenigingen uit de hoofdstad overgegaan tot het stichten van Esperanto-Komitato Intergrupa (EKI). Aan de deelnemende verenigingen wordt de grootste zelfstandigheid en ruimste vrijheid gelaten, zoodat ze met aangepaste middelen en met de grootste doelmatigheid hun propaganda in eigen kring kunnen blijven voeren. De deelnemende organisaties zijn de plaatselijke verenigingen van Belga Ligo Esperantista, Fédération Espérantiste du Travail (FET), Flandra Esperanto-Instituto en «Nova Vojo» (tramista fakorganizo). Het voorzitterschap van EKI-Bruselo wordt waargenomen door Dr. Maes, secretarissen zijn S-anoj Strainchamp en Cortvriendt. EKI, dat enkel coördineerend zal optreden wanneer de deelnemende verenigingen daartoe eenparig den wensch uitdrukken, zal zich bovendien verdienstelijk maken door de Esperantisten der onderscheidene vereenigingen uit het Brusselsche nader tot elkaar te brengen door het inrichten van voordrachten, uitstapjes, feesten e.d. Een eerste goed geslaagde causerie ging door op Zaterdag 14 April, S-ano Lecat sprak in Esperanto over haar wervervaren te Warschap in 1939 voor een talrijk en aandachtig gehoor. Twee cursussen volgens rechtstreekse methode zijn aan gang, en een cursus voor het vormen van leerkrachten volgens deze methode is in voorbereiding. Op Donderdag 10 Mei e.k. (Hemelvaartdag) geeft EKI-Bruselo zijn eerste feest, dat doorgaat in de «Casa d'Italia», Livornostraat 38, om 15 u. Op het programma o.a. het succesvolle propaganda-blijspel «Kia Miksaĵo!». Kaarten à 5 fr. zijn te bekomen bij de bestuursleden van al de Brusselsche Esperantistenverenigingen en bij F.E.I.

BOUCHOUT aan zee.

Op de Pinksterdagen wordt nabij het badplaatsje Bouchout een Esperantistenkamp ingericht. Alle Esperantisten zijn hartelijk uitgenodigd! Voor inlichtingen schrijve men naar S-ino Corry De Block, Scheepslosserstr. 21, Gent.

BRUGGE. — De Brugsche Esperantistenvereniging is wel de eenige plaatselijke Esperantistenbond hier te lande, die spijs verbod gedurende gansch de bezetting regelmatig vergaderde en cursussen organiseerde. In vollen bezettingstijd werd zelfs met het uitgeven van een eigen groepkrant begonnen. Het blad «Paco kaj Justeco» is regelmatig om de maand verschenen en wordt nog immer uitgegeven met een zeer gevarieerden inhoud.

Dank zij haar voorbeeldige bedrijvigheid zag de Brugsche Esperantistenvereniging haar aantal leden ook in de moeilijkste omstandigheden stijgen en dit bedraagt nu nagenoeg honderd aangeslotenen.

NEDERLAND

Van onze Noorderburen zijn de berichten nog eerder schaarsch. Hier en daar werd er ondergronds gewerkt, doch de eens zoo machtige Nederlandsche Esperanto-beweging werd door de bezetting uiteengeslagen. Al het prachtig materiaal, inbegrepen de boekenschat van F.L.E. werd, naar het schijnt, vernietigd.

ENGELAND

De British Esperanto Association meldt ons, dat de vereeniging tijdens den oorlog flink gewerkt heeft en dat trots de moeilijke omstandigheden het ledental ongeveer verdubbeld werd. Vele nieuwe groepen werden gesticht en de cursussen kenden en kennen nog een verheugende belangstelling.

De grootscheepsche propaganda die rond Basic werd gemaakt, is grootendeels de Esperanto-beweging ten goede gekomen.

British Labour Esperanto Association heeft gedurende de oorlogsjaren vele moeilijkheden gekend, vooral doordat schier alle leden gemobiliseerd werden voor het leger of de oorlogsindustrie. De vereeniging staat evenwel nog steeds sterk en wensch nu in verbinding te komen met buitenlandsche Esperantisten.

Het adres is: B.L.E.A., Buccleuch St., Edinburg.

FRANKRIJK

De laatste berichten uit Frankrijk gewagen van een massale reorganisatie van de Esperanto-beweging aldaar.

Naar we vernemen zou een fusie tusschen de verschillende liga's op het punt staan verwezenlijkt te worden.

NIEUWSDROPPELS

«Eĉ guto malgranda, konstante (frapa te, Trabores la monton granitan.»

The British Esperantist, het maandblad van B.E.A., bestaat veertig jaar. De tegenwoordig hoofdstel. er van het blad is S-ano M.C. Butler.

Het wordt officieel bevestigd dat een vliegtuig van de R.A.F. gedoopt werd met den naam van «La Verda Stelo». Boven den naam, op de romp, werd een groote groenster aangebracht.

Sinds enkelen tijd is er een Internationale Vereeniging voor Postzegelverzamelaars gesticht. Het Esperanto werd als voertaal gekozen. Het adres is: P. H. Lewis, XPDO-House, Didcot, Berks, Engeland.

De Belgische afdeeling van F.E.T. (Federatie van Arbeiders-Esperantisten voor het Fransch taalgebied) is in reorganisatie. Voor inlichtingen: F.E.T., rue Lebeau 9, Brussel.

The British Esperantist deed een oproep aan zijn lezers om Esperanto-leerboeken ter beschikking te stellen van de Y.M.C.A. War Prisoners Aid, die ze zal uitdeelen aan Duitsche en Italiaansche krijgsgevangenen in Engeland.

In Antwerpen bestaat nog steeds in de Lange Leemstraat, het Esperanto-Domo van B.L.E.

Benevens Esperanto-materiaal, worden er ook schoolboeken, schrijfgerei en bureelbenodigdheden vergocht. De Antwerpsche Esperantisten hebben natuurlijk den plicht deze instelling te steunen.

In China werden de 27 laatste officieele redevoeringen van Maarschalk Chiang Kai-Tchek in Esperanto vertaald en uitgegeven in een boek van 216 blz.

Sennacieca Asocio Tutmonda (S.A.T.) heeft door de oorlogsgebeurtenissen erg geleden. Het zwaartepunt van die beweging werd van Nederland naar Engeland verlegd. Het tegenwoordig adres is: S.A.T. E.B., Bontstreet 79, Manchester, Engeland.

LA STUDANTO

Bij het opnieuw verschijnen van ons blad en van eene taalpagina blijkt het ons overbodig met plaatsroovende woorden in te zetten: ons voornemen, onze werkwijze werden reeds voldoende toegelicht wanneer wij, in Maart 1940, de verzorging der taalrubriek overnamen. Wellicht heeft zich een aanpassing opgedrongen, die geen enkelen lezer zal ontgaan, doch er kan o.i. hoegenaamd geen sprake zijn van een werkelijken aanvang of overgang: deze bijdra-

DE PHONETIEK

De mensch kan zijn gedachten en gevoelens op verscheidene manieren kenbaar maken. Wendt hij daartoe het middel aan door de spraakorganen voortgebracht, middel dat trouwens het gewone en het volmaakste is, dan gebruik hij de taal.

Zich alzoo, op een bepaalde wijze en naar een zeker rythme uiten bij middel van geluiden en klanken, atgezien zelfs van de zang- en dichtkunst, doet ontstaan wat men de muziek eener taal noemen kan. Zij zal welluidend zijn of dissonerend, bekorend of mishagend, zich aanstellen als klassiek of als jazz, om het even: het verschijnsel is onloochenbaar en wordt waargenomen door eenieder met opmerkingsgeest bedeed.

Het is misschien overbodig er de aandacht op te vestigen dat Esperanto, zooals elke taal, een eigen en onvervreemdbaar muzikaal element bevat welk het eene specifiek galming verschaft. Doch men is onmiddellijk verplicht om bij de werkelijkheid te blijven, die stoutmoedige bevestiging te verbeteren door: moet bevatten. Deze ontgoochelende terechtwijzing is niet ongepast: de beoefenaars van Esperanto hechten doorgaans, in theorie en praktijk, zoo weinig belang aan dit bestanddeel, dat men soms het bestaan eener ideale, typische uitspraak gaat betwijfelen.

Ter verontschuldiging van die zorgeloosheid, die in feite een spijtige verminking der taal medebrengt, zullen de schuldligen in hoofdorde aanvoeren, enerzijds de tekortkoming van het onderwijs en anderzijds den invloed der nationale taal.

Niemand zal betwisten dat de leeraar in den regel verwaarloost voldoende stil te staan bij de moeilijkheden der uitspraak: de lesuren zijn meestal zoo belachelijk beperkt dat hij verkiest niet uit te weiden; trouwens hij zelf beschikt niet altijd over volledige en gereede bronnen die hem in staat stellen zich dienaangaande te bekwamen. Hoe zou hij dan kunnen weerstaan aan de verleiding de klip te omzeilen met te verkondigen — wat in menig opzicht slechts een ketterij kan geheeten worden — nl.: dat «de uitspraak in Esperanto dezelfde is als in de eigen taal».

De leerling zal op zijn beurt consequent zijn, en den raad van zijn «alwetend» onderwijzer volgen: de muziek der nationale taal wordt in Esperanto overgebracht en komt het onvermijdelijk ontvreemden en ontzieren. Dan, vermits het principe reeds toegepast werd, zal het doorgedreven worden: buiten de eigenlijke nationale doen zich dialectale invloeden gelden (de Gentenaar spreekt wel anders dan de Antwerpenaar!) alsook andere factoren zooals de algemeene ontwikkeling (de dokwerker brengt andere geluiden uit dan de advocaat!) zoodat, in plaats van een harmonieuze uitspraak, men in gezelschap soms een verschrikkelijke cacophonie te hooren krijgt...

Er mag grif toegegeven worden dat dit alles geen overwegend gewicht heeft: in de internationale taal

ge geldt een loutere voortzetting onzer taak en sluit, wat de gedachteontwikkeling betreft, alle onderbreking uit. Derhalve verwachten wij dat de leden, even getrouw en stipt als voorheen deze rubriek met belangstelling zullen volgen en ons hunne op- of aanmerkingen, wenschen en vragen zullen ter kennis brengen, opdat zij alzoo hun aandeel zouden hebben in het opstel, vorm van medewerking waarvoor wij hun bij voorbaat dankbaar zijn.

is en blijft de verstaanbaarheid de hoofdvoorwaarde en die vereichte wordt meestal vervuld omdat een verregaande vervorming slechts opzettelijk te verwezenlijken is. Overigens rijst de vraag of die onaangename verscheidenheid wel volledig kan geweerd worden: ergens in «Lingvo Stilo Formo» wijst K. Kalocsay er nadrukkelijk op, dat een volstrekte eenheid in de uitspraak nauwelijks mogelijk (apenaŭ ebla) is.

Die beschouwingen mogen ons nochtans niet aanzetten den toestand ongewijzigd te laten: om motieven die geen betoog vergen komt de veralgemeening van één uitspraak als uiterst wenschelijk voor. Steller is van oordeel dat zij niet uitgesloten is, dat zij betrekkelijk gemakkelijk kan worden bereikt, daar, in tegenstelling met wat in de nationale talen geschiedt, Esperanto eerst geleerd en vervolgens gebruikt wordt: op dit stuk is «studo post kutimo» een haast onbekend begrip.

Samenvattend: er wordt dus vastgesteld dat het nuttig blijkt stil te staan bij de uitspraak, dat er zich zekere leemten voordoen die kunnen aangevuld worden, dat pogingen op dit gebied niet a priori vergeefs zijn, maar beslist de welluidendheid der taal zullen bevorderen. Om die redenen zullen wij in een volgende bijdrage trachten aan te toonen dat, in het geheel der regelen van de internationale taal, hare spraakkunst dus, er zekere worden aangetroffen die betrekking hebben op de klankelementen van het woord, op de klanken en de geluiden uit wier opeenvolging het woord tot stand komt. Dit deel der grammatica wordt **phonetiek** of **leer van de juist uitspraak** genoemd.

T.V.G.

OEFENING

Hier volgt, ter vertaling, een kleine opgave. In het volgend nummer publiceeren wij de **modelvertaling**, met aanduiding van mogelijke varianten en voorzien van aantekeningen en opmerkingen naar gelang zij uit de **ingezonden oefeningen** noodig blijken.

De oefeningen worden **talrijk** ingewacht langs de redactie om.

L.W.:

Wie persoonlijk zijn werk verbeterd terug verlangt, **verzuime niet een zegel voor antwoord in te sluiten**.

Komaan, de gelegenheid gretig te baat genomen! Aan 't werk!

DE GAPENDE AFGROND.

Op een club-avond vertelde een wereldreiziger, voor de zooveelste maal, een avontuur, dat zijn vrienden al zoo dikwijls gehoord hadden, dat zij de geschiedenis werkelijk van buiten kenden. Hij vertelde hoe hij in de Far West van Amerika aan den dood ontkomen was.

«De nacht daalde over het landschap... Ik stond op een hooge brug en bewonderde de indrukwekkende omgeving. Voor mij gaapte een diepe afgrond...»

«Zeg,» onderbrak toen een van de clubvrienden, «gaapte die afgrond al voordat gij er kwaamt?»

Onze actie...

Vervolg van blz. 1.

Besloten wordt zonder toelating, clandestien, om de twee maand een noodblad uit te geven op 8 pagina's. Dit besluit wordt niet lichtvaardig getroffen: de leden van het actief bestuur beselften volkomen het gevaar waaraan ze niet alleen zichzelf, maar ook onze organisatie blootstellen. Om eventuele inbeslagname te voorkomen, wordt onze betrekkelijke aanzienlijke boekenvoorraad in veiligheid gebracht, fictieve posten in de boekhouding doen onze geldmiddelen genoegzaam slinken - in Januari 1941 verschijnt het eerste nummer van «De Vlaamsche Esperantist»!

Ons noodblad, hoe bescheiden ook, komt te rechter tijd onze trouwen een hart onder den riem steken. Onze plaatselijke verenigingen voelen zich terug gerugsteund, op sommige plaatsen worden de vergaderingen hernomen, er worden plannen gesmeed, cursussen ontworpen. De tijdsomstandigheden echter nopen voornamelijk tot dieper inzicht in beweging en doelstelling, tot lectuur, tot studie. De afdeling boekhandel van het Vlaamsch Esperanto-Instituut ziet haar omzet stijgen in vergelijking met het vorig jaar!

Opnieuw bereiken ons geruchten uit Nederland. Niet verheugend ditmaal, maar vernietigend luidt het laconieke bericht: «Esperanto verboden, organisaties ontbonden, bezit in beslag genomen. Leve Esperanto!». Zoodus, om met de grootst mogelijke trefzekerheid te kunnen toeslaan, werd door den bezetter aldaar een voorloopige vrijheid aan onze beweging gelaten! In het eerstvolgend nummer van ons noodblad verschijnt als hoofdartikel een «Eeresalut!» aan «verda Nederland».

Dank zij ons blad zijn we terug in voeling met nagenoeg al onze plaatselijke verenigingen. Ook met het buitenland hebben we nog eenige betrekking: de Esperantobladen en mededeelingen uit Denemarken, Zweden en Japan bereiken ons spijs de censuur. Ons zesde nummer moet ter perse, de eerste jaargang van ons clandestien krantje zou er mee volledig zijn... Maar het argus oog van de Gestapo waakt! Op 25 No-

vember 1941 stapt de Sicherheitspolizei af ten huize van onzen voorzitter Dr. Mr. Theo Van Gindertaelen. Een nummer van ons blad is hun in handen gevallen. Uitleg dient gegeven, dokumenten verstrekt. Een onderzoek is tegen onze organisatie ingesteld, alle activiteit wordt den Vlaamschen Esperantistenbond ten strengste verboden.

Van geheel de bezettingstijd is 1942 wel het somberste jaar voor onze organisatie. We zien ons verplicht, aithans voorloopig, een afwachtende houding aan te nemen. Heel ons contact beperkt zich tot persoonlijke briefwisseling. Alleen de afdeling boekhandel van ons Instituut kent nog eenige bedrijvigheid, maar ziet haar omzet tot een nooit gekend laag cijfer dalen. Van het tegen ons ingestelde onderzoek vernemen we verder weinig of niets; alleen dat de Sicherheitspolizei inmiddels ook bij onzen drukker is afgestapt, en er zich voornamelijk inspande om een volledige verzameling in handen te krijgen van al hetgeen we in het licht gaven.

In die neerdrukkende periode echter smaken we het uitzonderlijke genoegen een nieuwen levensblik van onze onverwoestbare vitaliteit te mogen begroeten: «Paco kaj Justeco»! Onze plaatselijke vereniging uit Brugge heeft de vlag opgeraapt en laat onder dien naam op haar beurt een clandestien blad verschijnen! Gehectografeerd, maar met interessante bijdragen, zal het niet meer ophouden regelmatig te verschijnen.

1942 spoedt ten einde, Zamenhofdag nadert. De ons opgelegde inactiviteit houden we niet langer vol! Aan den Vlaamschen Esperantistenbond is alle werkzaamheid ten strengste ontzegd; het ware een niet te verantwoorden roekeloosheid dit verbod te overtreden. Er blijft ons echter het Vlaamsch Esperanto-Instituut... We zullen het wagen. Als proefneming laat ons Instituut een gehectografeerd prospectus verschijnen. Het geniet een zulkdanig warm onthaal, dat we spijs alles besluiten in dien zin voort te ijveren. Af en toe zenden we ook circulaire tot onze trouwen. Sommigen onder hen werken illegaal in beperk-

ten kring voor de Esperanto-zaak.

Een correspondentiebureau doet ons zelf het middel aan de hand, om een vijftigtal nieuwelingen op te leiden en voor Esperanto te winnen. Intuschen worden onder de actieve leden, de nooden bijeengestoken en over de toekomst gepland...

December 1943. Als een voorbode van beter tijden verschijnt onze mobeste clandestiene oorlogsprestatie: een prachtig, rijk gemusstreerd boekencatalogus van 12 bladzijden! Dienengevoige kent onze boekendienst terug een uiterst flinke bedrijvigheid; op weinig na wordt in 1944 den omzet van 1939 (het mobilisatiejaar) bereikt! De mogelijkheden in het buitenland nieuwe voorraad op te doen bestaat echter sinds jaren niet meer, vele werken raken uitgeput. Gelukkig zijn we ruim in allerhande leerartikelen voorzien, zoodat ten minste aan de bestellingen van cursuleiders het hoofd kan worden geboden.

Al deze uitgaven van onze landelijke organismen, geen enkele uitgezonderd, worden gedurende de bezettingsjaren geheel gratis aan de leden gezonden, die in 1939 regelmatig stonden geboekt. Geen enkele maal werd om steun, noch om lidgeld, verzocht! Cijfers kunnen we bijgevoig niet verstrekken, voor wat betreft ons ledenaantal gedurende de oorlogsjaren. Aan de hand van de hierbij gepubliceerde graphiek (die enkel de bedrijvigheid van onzen boekendienst weergeeft) kan bij benadering een beeld worden opgehangen van onze activiteit in die uitzonderlijke periode. Om vergelijking mogelijk te maken, geven we meteen het omzetcijfer van 1938, jaar met normale bedrijfsmogelijkheid. Spijs de quasi totale onmogelijkheid nieuwen voorraad op te doen, blijkt voor de oorlogsjaren een globale omzet van nagenoeg 75.000 fr. Weinig, en toch veel!... Want al wat we in die uitzonderlijke omstandigheden presteerden, had ook uitzonderlijke waarde en betekenis!

En nu plukken we de vruchten van onze verbeterd standvastigheid: het onderzoek dat we met ons jongste prospectus (voor 1945) gepaard lieten gaan, bracht ons de verheugende vaststelling, dat op dit oogenblik in **leven-en-vijftig plaatsen** van het Vlaamsche land belangstelling

bestaat voor onze organisatie! In elke plaats waar we eens een aangesloten vereeniging telden, is minstens een kern getrouw overgebleven. Het goede zaad dat we jarenlang met kwistige hand hebben verspreid, had weelderig wortel geschoten. We hebben het, gevoed ook in de moeilijkste omstandigheden, en wat we nu na den storm mogen begroeten, staat onuitroeibaar geplant! Weliswaar werden onze rjen gedund, en waren er afvalingen, maar onze overtuiging is sterker dan ooit! In recordtempo zullen we onzen achterstand inloopen -- en voorbijstreven! De tijd is gunstig, de nood aan een internationale hulpaal wordt meer dan ooit het geval was door eenieder gevoeld en toegegeven. We moeten paraat staan, en dat in een flinke organisatie, om onze idee in het door ons bestreken terrein te doen zegevieren!

In de jaren die nu gelukkig achter ons liggen, hebben we geen passieve houding aangenomen, zooals voor sommige organisaties hier te lande wel het geval was. Zulks ware ons overigens onmogelijk geweest. Esperanto beteekent voor ons geen tijdverdrijf, geen diettantenlietnberij, geen ontspanningsmiddel, maar een verheven ideaal, een rotsvaste overtuiging, een dwingende noodzakelijkheid. Kortom, het was ons, ook in de moeilijkste omstandigheden, onze volledige toewijding waard! Aan de Vlaamsche Esperantisten te oordeelen of we hun vertrouwen hebben beschaamd, of ze ons waardig achten de Esperantobeweging in Vlaanderen te blijven leiden!

EM. CORTVRIENDT,
Bestuurder van het
Vlaamsch Esperanto-Instituut.

ANONCOJ

Ieder woord of afkorting: 0,75 Fr.
Minimum: 15 Fr.

GEZOCHT voor ernstig werk, te koop, of in bruikleen te ontvangen tegen vergoeding: Collinson **La Roma Lingvo** (verschenen in de reeks Biblioteko Tutmonda onder n. 17). Aanbiedingen: F. E.L. Brussel.

LITERATURA MONDO, zoek jaarg. of losse nummers van dit letterkundig tijdschrift (1-a & 2-a periodo) alsook werken verschenen in **Nova Romanserio**. — Schrijven: E. De Pril, Antwerpschestr., 210, Mortsel.

F. E. I. - BOEKHANDEL

In verstandhouding met de overige Esperanto-boekhandels en uitgevers werd een algemeene prijsaanpassing vastgesteld. Derhalve verzoeken we de belangstellenden goed nota te willen nemen van de nieuwe prijzen. De hier vermelde boeken hebben we bij het verschijnen van deze lijst in voorraad. Voor zoover die voorraad strekt worden ze bij bestelling in den kortst mogelijken tijd geleverd. Van werken die inmiddels uitverkocht mochten zijn ontvangt de besteller bericht.

Bij verzending worden port en verpak-

LEERBOEKEN.

Het Esperanto in tien lessen. A. J. Witteryck (80 blz.). Bijgewerkte uitgaaf. Fr. 8,—
Leerboek voor Esperanto. Dr. F. Szilagyi (100 bladz.). Rechtstreeksche methode met controleblad voor zelfstudie. Luimig geill. Fr. 16,—
Esperanto in een doosje. H. Bakker (104 + 24 blz.). Een merkwaardige methode met sleutel en kaartjessysteem. Geill. Fr. 40,—
Apkto-correspondentiecursus (200 blz.). Volledig in 25 lessen. Gratis proefles op verzoek. Fr. 40,—
Komplet Gramatigo & Vortfaraĉo. P. Fruictier. (192 blz.). Een bevattelijk werk voor ieder oaderlegd Esperantist. Fr. 36,—
L'Espéranto en dix Leçons. T. Cart & M. Pagnier. (16-e éd. 76 p.). Cours du Touring Club de France. Fr. 7,50
Corrigé des exercices de «L'Espéranto en dix Leçons» (8-e éd., 24 p.) Fr. 3,75

WOORDENBOEKEN.

Esperanto-Zakwoordenboekje. G. De Brouwere (80 blz.). Onmisbaar voor begamelingen. Fr. 4,—
Zwager's Esperanto-Zakwoordenboek. A. Blok (2-e druk, 196 blz.). Meer uitgebreid woordenboek. Fr. 15,—
Schidlo's Zakwoordenboekje. C. L. de

king den koper als volgt aangerekend: op de vermelde prijzen 10 respectievelijk 5% naargelang de bestellingen min. resp. méér dan 50 Fr. bedragen. Betalingen geschieden bij voorkeur onmiddellijk na ontvangst van het bestelde door storting of overschrijving op onze posirekening nummer 3268.51 (F.E.I.).

Esperantistenverenigingen aangesloten bij Flandra Esperanto-Instituut krijgen hun bestellingen franco toegezonden, ze genieten bovendien korting op bepaalde werken en propaganda-artikelen.

Veer (3-e druk, 600 blz.). In linnen band. Fr. 37,50

Beknops Esperanto-Woordenboek. G. v. Straaten (358 blz.). Het aangewezen handwoordenboek, in stevig linnen band. Fr. 60,—

PROPAGANDA & ORGANISATIE.

Esperanto-Sleutel. Fr. Schoofs (32 blz.) Beknopte grammatica en woordenlijst. Fr. 1,—
Waarom Esperanto? E. Cortvriendt (24 blz.) Een uitstekend betoogsschrift, geschikt voor ruime verspreiding. Fr. 1,—
De internationale taal. Unuel - W. De Schutter (76 blz.). Het vraagstuk en zijn oplossing. Fr. 5,—
Inleiding tot Esperanto. Rollet de l'Isle-M. Jaumotte. (84 blz.). Een schat gegevens omtrent taal en beweging. Fr. 7,—
Fundamento de Esperanto. Dr. Zamenhof (112 blz.). Het richtinggevend document voor ieder Esperantist. Fr. 7,50

LITERATUUR.

Per biciklo al Italujo. K. Šolc (32 blz.) Een prettig reisverhaal. Fr. 3,—
Ilustritaj Rakontetoj. A. Kengot (48 blz.) Een verzameling korte verhaaltjes. Fr. 7,—
La aventuroj de Stultulo. F. V. Dorno. (64 blz.) Een luimige satire. Fr. 7,50
Kvialago la Eskimo. N. van Hichtum S.

Manoury (40 blz.). Een aangenaam jongensverhaal. Fr. 9,—

Elektitaj Noveloj. L. Baekelmans-Jan van Schoor L.K. (84 blz.) Een keur van acht novellen in vlotte vertaling. Fr. 12,—
Sz aŭskultas la Animo. G. Gezelle - H. Vermuyten (48 blz.). Een prachtbundeltje. Fr. 15,—

La du Amatinoj. de Musset-Jan van Schoor L.K. Een typisch werkje van den franschen romanticus. Fr. 17,50

Irisis. H. van 't Sas-P. van de Vijver (194 blz.). Een roman deels als een sprookje, deels als een verschrikkelijke realiteit. Fr. 20,—

Sub la vitra Kupolo. Van Weddingen - M. Groels (160 blz.). Een moderne roman vol avontuur. Fr. 20,—

Fanny. Edna Ferner - Berno Fabo. (240 blz.). Een uiterst boeiend verhaal. In linnen band. Fr. 43,50

La Viro el Francujo. Ivans-versteeg & Grafdijk. Een politieroman. In groen linnen band. Fr. 43,50

La Tragedio de l'Homo. E. Madách - K. Kalocsay (274 blz.). Een wereldberoemd, machtig werk, verlucht met twintig kunst-reproducties. Fr. 45,—

Akbar. van Limburg-Brouwer - Insbrücker-Ziermans (2-e druk, 216 bladz.). Geschiedkundig roman. Fr. 45,—

Be'ga Antologio. H. Vermuyten & M. Jaumotte (2 dln., 580 blz.). Een bloemlezing van onze beste auteurs in Esperanto-vertaling. Fr. 50,—

ZANG & TOONEEL.

Internacia Kantaro «La Juna Vivo». Tekst en muziek van 24 frissche liederen voor de jeugd. Fr. 7,50

Kantaro Esperantista. J. Karnas. Tekst van 111 origineele en vertaalde liederen. Fr. 10,—

Bietje. M. Sabbe - W. van der Biest (20 blz.). Een beroemd eenakter in vlotte vertaling. Fr. 5,—

Internacia Teatrajeto (48 blz.). Korte toneelstukjes van diverse auteurs. Fr. 7,—
Internaci Dialogaro (64 blz.). Esperan-

to-dialogen van verschillende auteurs. Fr. 7,—

Kia Miksaĵo! Fr. V. Dorno (80 blz.). Blijspel in één bedrijf, geschikt voor de propaganda. Fr. 7,50

Viri-a Koro. M. Sabbe - D. Mortelmans (26 blz.). Een eenakter van een onzer beste toneelschrijvers. Fr. 7,50

Arvo de Toojuuro. K. Kikuĉi - J. Simomura (88 blz.). Drie typisch Japansche toneelwerkjes. Fr. 12,—

La nobela Burĝo. Molière - R. Levin (72 blz.). Mooi geïllustreerde uitgave. Fr. 18,—

DIVERSEN.

Kompleta Esperanta Rinvortaro. M. Jaumotte (72 blz.). Een degelijk rijmwoordenboekje. Fr. 10,—

La Juna Vivo (190 blz.). Mooi geïllustreerd, behelst muziekstukjes, begincursus, enz. Fr. 15,—

Bonhuro Paul Nyssens (178 blz.) Het veelgelezen werk van Nyssens, door hemzelf in Esperanto geschreven. Fr. 30,—

Esperanta Teknika Medicina Vortaro. Dr. Briquet (360 blz.). Duzenden technische termen der geneeskunde en hua afleidingen in Esperanto en in de voornaamste Europeesche talen. Gebonden Fr. 72,—

PROPAGANDA-ARTIKELN.

Briefkaarten «Esperanto, lingvo internacia», 20 stuks in omslag. Fr. 3,—

Serie prentbriefkaarten van Antwerpen met tekst in Esperanto. Omslag met 10 prachtige foto's op glacé. Fr. 8,—

Potlooden «Esperanto» (prima kwaliteit) Gewoon formaat (uitgeput). Fr. 6,—

Groot formaat Fr. 10,—

Zamenhof-beeltenis (lino 16x24 cm). Fr. 6,—

Zijden Bladwijzer met ingeweven beeltenis van Dr. Zamenhof. Fr. 7,50

Esperanto Fietswimpel Fr. 10,—
Boeche voor Dames (mooie ster met groene steentjes bezet):
Gewoon formaat Fr. 15,—
Groot formaat Fr. 20,—

Ver uitgever, F.E.T. Bestuurder: E. Cortvriend, P.v.Humbeekstr. 3, Brussel